

हिमाचलं छायाङ्कितानां
उत्तमचलच्चित्राणां
कृते चलच्चित्रपुरस्कारं
प्रदास्यति

हिमाचलस्य १५० युवानः
जापानदेशे नवीनाः
कृषिविधयः शिक्षिष्यन्ति

बहुजन-समाज-पार्टीति
दलम् लोकसभानिर्वाचने
एकाकी एव निर्वाचनाय
स्पर्धयिष्यति

अन्ताराष्ट्रीयम्

स्विट्जरलैण्डदेशस्य
दावोसनगरे विश्वार्थिक-
वाक्पीठस्य चतुःपञ्चाशत्तमं
वार्षिकोपवेशनम्

विश्वार्थिक-वाक्पीठस्य चतुःपञ्चाशत्तमं
वार्षिकोपवेशनम् स्विट्जरलैण्डदेशस्य
दावोसनगरे समारम्भम्। सम्मेलनस्य
विषयः वर्तते पुननिर्माणम् यत्
नवीनाभिः प्रौद्योगिकीभिः
क्षमतायुतावसराणाम् अन्वेषणे निर्णये
वैश्विकसहभागित्वेऽपि बलं प्रददाति ।
एतस्मिन् उपवेशने जलवायु परिवर्तने
कृत्रिम बुद्धिमत्तायाः संकटे
आर्थिकविषयेषु चर्चा जायते ।
केन्द्रीयमंत्री स्मृति ईरानी अश्विनी
वैष्णवः हरदीप सिंह-पुरी च
पञ्चदिवसात्मके अस्मिन् कार्यक्रमे
भारतदेशस्य प्रतिनिधित्वं करिष्यन्ति ।
अत्रान्तरे त्रयः मुख्यमन्त्रिणः
महाराष्ट्रस्य एकनाथशिन्देः
तेलंगानायाः रेवन्तरेड्डीः कर्नाटकस्य च
सिद्धरमैयाः अपि च, शताधिकाः मुख्य-
कार्यकारि - अधिकारिणः एतस्मिन्
वाक्पीठे भारतीय प्रतिनिधित्वेन युताः
भविष्यन्ति।

सेनादिवसे राष्ट्रपतिः
उपराष्ट्रपतिः प्रधानमन्त्री
च सैनिकेभ्यः तेषां
परिवारेभ्यश्च शुभकामनाः
प्रकल्पितवन्तः

गतदिने सोत्साहेन सेनादिवसः
आचरितः। अवसरेऽस्मिन् राष्ट्रपतिः
द्रौपदीमुर्मूः, उपराष्ट्रपतिः जगदीप
धनखड़ः, प्रधानमन्त्री नरेन्द्रमोदी
चेत्येतेभ्यः सेनायाः सैनिकेभ्यः तेषां
परिवारेभ्यश्च शुभकामनाः
प्रकल्पितवन्तः। राष्ट्रपतिना द्रौपदीमुर्मू
इत्यनया एकस्मिन्
सामाजिकान्तर्जालिकसन्देशे कथितं
यत् भारतीय सेनायाः पार्श्वे
अनुकरणीयः साहसस्य दीर्घपरम्परा
वर्तते। राष्ट्रपतिना सेनायाः
देशभक्तिमुद्दिश्य प्रशंसा विहिता। सहैव
कथितं यत् इमे वीराः नागरिकाणां
कृते प्रेरणास्रोताः सन्ति ।
उपराष्ट्रपतिना जगदीप धनखड़ः
इत्यनेनापि सेनायाः वीरेभ्यः
शुभकामनाः प्रदत्ताः। एकस्मिन्
सामाजिकान्तर्जालिक-सन्देशे तेन
कथितं यत् भारतीयसेनायाः
कर्तव्यानुशासन साहसान् प्रति
अद्वितीया प्रतिबद्धता वर्तते। अत्रावसरे
प्रधानमन्त्रिणापि भारतीय - सेनायाः
सैनिकेभ्यः शुभकामना प्रदत्ता ।
एकस्मिन् सामाजिकान्तर्जालिकसन्देशे
तेन कथितं यत् देशः सैनिकानाम्
असाधारण साहसस्य, सुदृढ
प्रतिबद्धतायाः त्यागस्य च सम्मानं
करोति । प्रधानमन्त्रिणा कथितं यत्
राष्ट्रस्य रक्षां सम्प्रभृतां च यथारूपं
संस्थापयितुं सैनिकानां समर्पणं तेषां
साहसस्य प्रमाणम् अस्ति।

जनजाति-आदिवासी-न्याय-महाभियानान्तर्गतं
प्रधानमन्त्री-ग्रामीण-आवास-योजनायाः एक-
लक्ष-लाभार्थिभ्यः प्रथमदेयमूल्यं समर्पितम्

प्रधानमन्त्री श्रीनरेन्द्रमोदी प्रोक्तवान् यत् तस्य सर्वकारेण दशवर्षाः निर्धनेभ्यः समर्पिताः। तेन कथितं यत्
देशः तदा एवं विकसितो भविष्यति यदा प्रशासकीय योजनानां लाभाः सर्वेऽपि प्राप्स्यन्ति। श्रीमोदिना
आभासीयमाध्यमेन जनजाति-आदिवासी-न्याय-महाभियानान्तर्गत प्रधानमन्त्री-ग्रामीण-आवास-
योजनायाः एक-लक्ष-लाभार्थिभ्यः देयमूल्यं प्रदानसमये इदमुक्तम्। तेन कथितं यद्दृष्टं देशे तादृशः
सर्वकारः वर्तते यः निर्धनानां विषये चिन्तयति, सर्वकारेण निर्धनानां कृते चतुष्कोटि-परिमितानि गृहाणि
अपि निर्मितानि सन्ति। तेन प्रोक्तं यत् प्रधानमन्त्री जनमन-महाभियानस्य उद्देश्यस्तावत् सर्वेषाम्
आदिवासिनां कृते सर्वकारीय-योजनानां लाभः भवेदिति वर्तते। अत्रावसरे प्रधानमन्त्रिणा प्रधानमन्त्री-
जनमनयोजनायाः लाभार्थिभिः सहापि वार्ता कृता। विगतवर्षस्य नवंबर मासे पीवीटीजी इत्यस्य
सामाजिक-आर्थिक-कल्याणार्थ प्रधानमन्त्री जनमनयोजनायाः समारम्भो विहितः। चतुर्विंशतिसहस्र-
कोटि-परिमिता प्रधानमन्त्री-जनमन योजना नव- मन्त्रालयानां माध्यमेन एकादश-महत्त्वपूर्ण-
सौविध्यानामुपरि केन्द्रितास्ति। अस्याः उद्देश्यः सुरक्षितावासः, स्वच्छपेयजलम्, शिक्षायाः उपलब्धता,
स्वास्थ्यं पोषणम्, विद्युत्-व्यवस्था, मार्गः, दूरसंचार-सम्पर्कः, आजीविकायाः सततावसरेः सह पीवीटीजी
इत्यस्य सामाजिक- आर्थिकस्थितेः उन्नयनं वर्तते।

पूर्व-प्रधानमन्त्रिभ्यः समर्पितः
प्रधानमन्त्री संग्रहालयः - राष्ट्रपतिः

राष्ट्रपति द्रौपदी मुर्मूः इत्यनया नवदिल्ल्यां प्रधानमन्त्री
संग्रहालयस्य यात्रा विहिता। एकस्मिन्
सामाजिकान्तीतिक-सन्देशे स्वीयानुभवं प्रकटीकुर्वन्ती
सा कथितवती यत् इयं यात्रा सुखदा ज्ञानयुता चासीत्।
तया कथितं यत् पूर्व-प्रधानमन्त्रिभिः समर्पिताः दीर्घाः
स्मृतयः प्रत्यास्मारिताः । वीथेः प्रशंसां कुर्वन्ती सा
कथितवती यत् राष्ट्रनिर्माणस्य विभिन्नक्षेत्रेषु
प्रधानमन्त्रिणां नैकानि योगदानानि एकस्मिन्नेव स्थाने
सम्यक्-रूपेण प्रदर्शितानि सन्ति। तया कथितं यत्र
उन्नत प्रौद्योगिक्या प्रयोगः सामग्रीम् इतोऽपि आकर्षमयं
करोति

भारत-ईरानदेशाभ्याम्
चाबहार-जलपोताश्रय-
स्थानकमालक्ष्य दीर्घकालिकं
सहयोग-स्थापनार्थं
व्यापकचर्चा विहिता

भारत-ईरानदेशाभ्यां चाबहार-
जलपोताश्रय-स्थानकमालक्ष्य दीर्घकालिकं
सहयोग-स्थापनार्थं व्यापकचर्चा विहिता।
विदेशमन्त्री डॉ एस. जयशंकरेण ईरानस्य
मार्ग एवं नगरीयविकासमन्त्री मेहरदाद-
बजरपाश -इत्यमुना सह मेलनं विहितम्।
उभाभ्यामपि विविध-विषयेषु चर्चा विहिता।
स्वीय यात्रावधौ डॉ. एस. जयशंकरः
द्विपक्षीय-क्षेत्रीय-वैश्विकप्रकरणैः सह
विविध-विषयेषु चर्चार्थं स्वीय समकक्षेण
डॉ. हुसैन- अमीर-अब्दुल्लियाहियन
इत्यनेन सहापि मेलिष्यति।

सुभाषितम्

लोभमूलानि पापानि
संकटानि तथैव च।
लोभात्प्रवर्तते वैरम
अतिलोभात्विनश्यति॥

भावार्थ- लोभ पाप और सभी संकटों का
मूल कारण है, लोभ शत्रुता में वृद्धि करता
है, अधिक लोभ करने वाला विनाश को
प्राप्त होता है।

हिमसंस्कृतवार्ता:- डॉ. अमितशर्मा

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ता: दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धिनां कृते
सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः- १७७१११

हिमसंस्कृतवार्तायै
सहयोगं कुर्वन्तु

हिमाचले छायाङ्कितानां उत्तमचलच्चित्राणां कृते चलच्चित्रपुरस्कारं प्रदास्यति राज्यसर्वकारः - मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः

रूपेण अपि अयं कोष्ठकः कार्यं करिष्यति चलच्चित्रनिर्मातृभ्यः उत्तमसुविधायुक्तानि उत्तमचलच्चित्रशूटिंगस्थानानि प्रदत्तानि भविष्यन्ति। राज्यसर्वकारः निजीकम्पनीभ्यः उत्पादनगृहाणि स्थापयितुं प्रोत्साहयिष्यति यत् तानि उपकरणानि ऑनलाइन सूचीकृत्य स्थापयिष्यन्ति।

मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् राज्यसर्वकारः राज्ये न्यूनातिन्यूनं ५० प्रतिशतं शूटिंग कृत्वा उत्तमचलच्चित्रेभ्यः वार्षिकं चलच्चित्रपुरस्कारं आरभेत। एतेन सह राज्यस्य प्रतिभाशालिनः बालकाः युवानः च कलाकारप्रवर्धनयोजनायाः अन्तर्गतं देशस्य प्रतिष्ठितसंस्थाभ्यः ललितकला इत्यादिषु सम्बद्धपाठ्यक्रमेषु शिक्षां ग्रहीतुं प्रोत्साहिताः भविष्यन्ति। अस्य उपक्रमस्य उद्देश्यं राज्यस्य प्रतिभानां परिष्कारः, तेभ्यः रोजगारस्य अवसराः च प्रदातुं वर्तते। चलच्चित्रमहोत्सवानां, पुरस्काराणाम्, तत्सम्बद्धानां कार्याणां च आयोजनाय चलच्चित्रविकासकोषः अपि निर्मितः भविष्यति। अस्य प्रबन्धनं हिमाचलप्रदेशचलच्चित्रविकासपरिषद्ः मार्गदर्शने सूचनाजनसंपर्कविभागेन भविष्यति। चलच्चित्रविकासपरिषद् राज्ये चलच्चित्रक्षेत्रस्य विकासाय रणनीतिं निर्मास्यति तथा च आवश्यकमूलसंरचनानां विकासाय उन्नयनार्थं च राज्यसर्वकाराय आवश्यकः अनुशंसाः अपि करिष्यति। एतद् परिषद् चलच्चित्रनीतेः प्रभावी कार्यान्वयनस्य अपि निरीक्षणं करिष्यति, समये समये आवश्यकसंशोधनस्य परामर्शः अपि दास्यति। मुख्यमंत्री सुक्खुः अवदत् यत् नूतनया चलच्चित्रनीत्या चलच्चित्रनिर्मातृभ्यः सुव्यवस्थितसुविधाः अपि च स्थानीयप्रतिभायाः कृते पर्याप्ताः अवसराः प्राप्यन्ते, राज्यस्य समृद्धसंस्कृतेः च प्रोत्साहनं भविष्यति। सः अवदत् यत् एषः उपक्रमः हिमाचलप्रदेशं चलच्चित्रक्षेत्रस्य जीवन्तं गन्तव्यं करणाय महत्त्वपूर्णा भूमिकां निर्वहति।

हिमसंस्कृतवार्ता शिमला। हिमाचलप्रदेशस्य चलच्चित्रनिर्माणस्य प्राधान्यगन्तव्य-स्थानरूपेण विकासाय दृष्ट्या राज्यसर्वकारेण अधुनैव व्यापकचलच्चित्रनीतिः अनुमोदिता अस्ति। मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः अवदत् यत् हिमाचलस्य समृद्धा संस्कृतिः, इतिहासः, प्राकृतिकस्थानानि च चलच्चित्रनिर्माणाय उपयुक्तानि सन्ति। राज्ये पूर्वं बहवः अतीवसुप्रसिद्धानि चलच्चित्राणि गृहीतानि सन्ति तथा च राज्यसर्वकारः राज्ये चलच्चित्रनिर्माणक्रियाकलापानाम् प्रचारं कृत्वा स्थानीययुवभ्यः जीविकायाः अवसरान् प्रदातुं कार्यं कुर्वन् अस्ति। नूतना चलच्चित्रनीतिः हिमाचलस्य चलच्चित्रनिर्माणस्य प्राधान्यगन्तव्यस्थानत्वेन स्थापनायां आधारस्तम्भं सिद्धं भविष्यति। राज्यस्य इतिहासस्य, संस्कृतेः, धरोहरस्य, परम्परायाः, अस्पृष्टानां गन्तव्यस्थानानां च प्रसारणे अपि एषा नीतिः सहायका सिद्धा भविष्यति। अस्याः नीतेः उद्देश्यं चलच्चित्रक्षेत्रस्य माध्यमेन राज्ये अतिरिक्तनिवेशं आकर्षयितुं वर्तते। अस्य अन्तर्गतं सूचना-जनसम्पर्कविभागे राज्यसर्वकारेण चलच्चित्रसुविधाप्रकोष्ठः स्थापितः भविष्यति यः चलच्चित्रनिर्माणस्य अनुमतिं प्राप्तुं एकलवातायनरूपेण कार्यं करिष्यति तथा च कार्यदिनत्रयेषु शीघ्रं ऑनलाइनप्रक्रिया सुनिश्चिता भविष्यति। आवश्यकानुमतिप्राप्त्यर्थं निर्मातृभ्यः सहायतां प्रदातुं अतिरिक्तं सूचनाप्रसारणमन्त्रालयस्य जालपुटेन सह सम्बद्धस्य केन्द्रीयभण्डारस्य

किन्नौरः - किन्नौरस्य कानमलोचा लाबरंग-बौद्धमन्दिरे अग्निः, २५ लक्षरूप्यकाणां क्षतिः

हिमसंस्कृतवार्ता- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। किन्नौरमण्डलस्य कानमग्रामे काष्ठनिर्मिते लोचारिंपोछे लाबरङ्ग बौद्धमन्दिरस्य अग्निप्रकोपे लक्षशः क्षतिः अभवत्। साधु तत् आसीत् यत् जनानां सजगतायाः कारणात् अग्निशामकविभागस्य दलस्य आगमनस्य च कारणेन मुख्यमन्दिरं परितः गृहाणि च उद्धारयितुं शक्यन्ते अन्यथा लोचा रिंपोछे मुख्यमन्दिरस्य बहु दुःखं भवितुम् अर्हति स्म। उपप्रधानः कानमः जसवन्तनेगी इत्यनेन उक्तं यत् रविवासरे विलम्बेन लोचा लबराङ्गमन्दिरस्य अग्निप्रकोपस्य कारणेन लोचा रिंपोछे इत्यस्य निवासस्थानस्य अन्यकक्ष्याणां च सह मन्दिरस्य मुख्यद्वारस्य क्षतिः अभवत्। ग्रामजनानां प्रयत्नेन मुख्यमन्दिरस्य उद्धारः कर्तुं शक्यते स्म। सः अवदत् यत् राजस्वविभागस्य दलं क्षतिमूल्यांकनार्थं आगतम्। प्रारम्भे प्रायः २५ लक्षरूप्यकाणां हानिः अनुमानिता अस्ति। तथापि अग्नेः कारणं न ज्ञातम्।

कांगड़ा मंदिरम् : मातुः बज्रेश्वरी देव्याः प्रतिमायां २१ क्विंटल शुद्धघृतं नवनीतं च अर्पितम्

हिमसंस्कृतवार्ता- काङ्गड़ा। मकरसंक्रांतिदिने माताश्री बज्रेश्वरीदेव्याः प्रतिमायां चिररात्री घृतं प्रयोक्तुं आरब्धम्। मातुः प्रतिमायां पुरोहितवर्गेण २१ क्विन्टलं देशीयघृतस्य नवनीतस्य चार्पणं भवति स्म। सोमवासरे प्रातः ४ वादने पिण्डी सम्पूर्णतया लेप्यानिम्बेन अलङ्कृता आसीत्। अस्मिन् अवसरे मन्दिरपरिसरस्थः क्षेत्रपालेश्वरः अपि घृतचोरयित्वा अलङ्करणं कृतम् आसीत्। विगतसायं आरब्धस्य अस्मिन् सेवाकार्यस्य कालखण्डे मन्दिरपरिसरे विशाल जागरणस्य आयोजनं कृतम्। मकरसंक्रांतिदिने माताश्री बज्रेश्वरीदेव्याः पिण्ड्यां विलम्बेन सायंकालात् घृतं प्रयोक्तुं आरब्धम्। मातुः पिण्ड्यां पुरोहितवर्गेण २१ क्विन्टलं देशीयघृतं घृतं अर्पितम्। सोमवासरे प्रातः ४ वादने पिण्डी सम्पूर्णतया लेप्य निम्बेन अलङ्कृता आसीत्। अस्मिन् अवसरे मन्दिरपरिसरस्थः क्षेत्रपालेश्वरः अपि घृतचोरयित्वा अलङ्कृतः आसीत्। गतसायम् आरब्धे अस्मिन् सेवाकार्यस्य कालखण्डे मन्दिरपरिसरस्य विशालजागरणस्य आयोजनं कृतम्। यस्मिन् राज्यस्य अपि च राज्यात् बहिः कलाकाराः मातृदेव्याः स्तुतिं गायन्ति स्म। अस्यां प्राचीनपरम्परायाम् प्रदेशस्य अपि च बहिः राज्यानां सहस्रशः जनाः उपस्थिताः आसन्। मन्दिरप्राङ्गणे आयोजितस्य विशालजागरणस्य आयोजकः मुम्बईनगरस्य भूपेशः अग्रवालः अवदत् यत् एतत् सर्वं मातुः कृपया कारणेन एव सः एतत् कार्यं कर्तुं समर्थः अभवत् तथा च भविष्ये अपि सः प्रत्येकं कृते सेवां कर्तुं सज्जः अस्ति मातुः इच्छानुसारं कार्यं कुर्वन्तु।

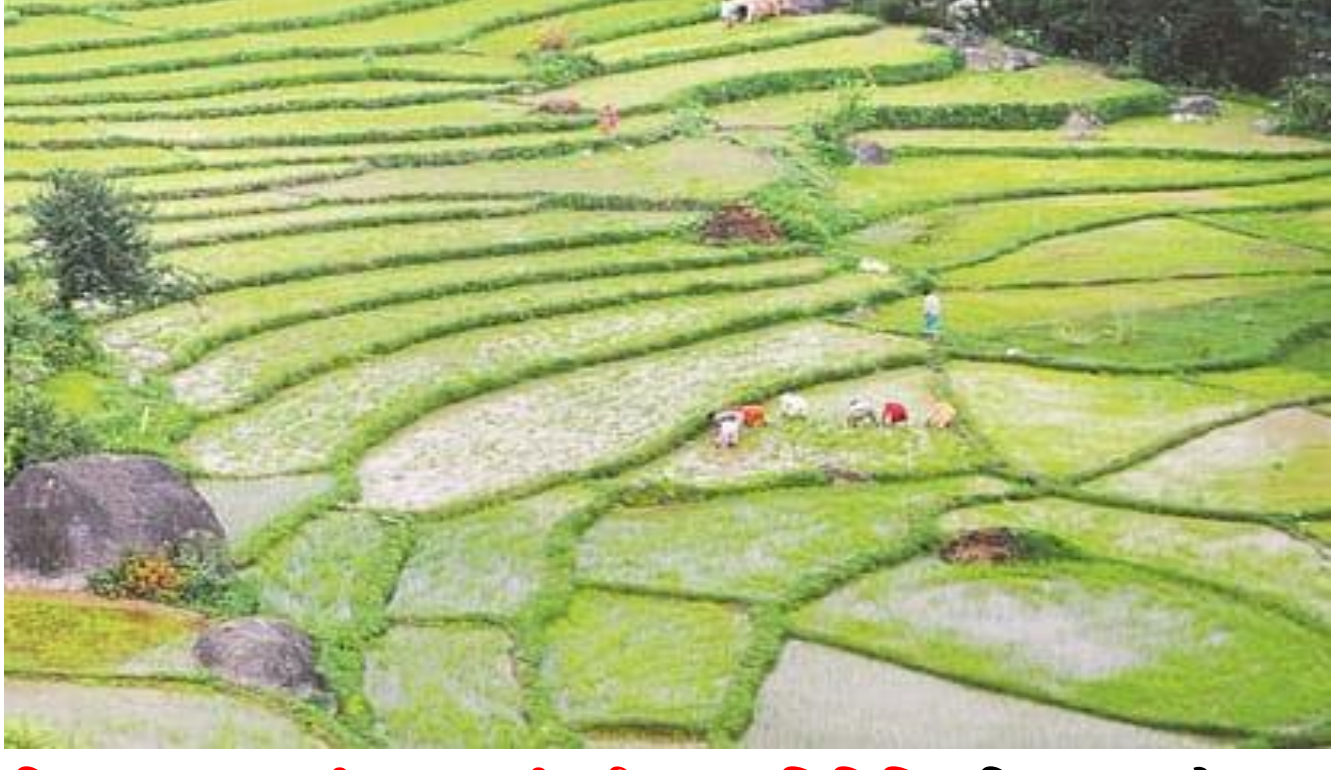
कृषिसामग्रीक्रयणे महिलाकृषकाः ५० प्रतिशतं अनुदानं प्राप्स्यन्ति : आशीषबुटेलः

हिमसंस्कृतवार्ता- पालमपुरम्। कृषिसाधननि महिलाकृषकाणां कृते ५० प्रतिशतं अनुदानेन अन्यकृषकाणां कृते च ४० प्रतिशतं अनुदानेन उपलभ्यते येन नूतनप्रौद्योगिक्या कृषि-उत्पादनं वर्धयितुं शक्यते तथा च कृषकाणां आर्थिकदशा अपि सुदृढा कर्तुं शक्यते। पालमपुर- विधानसभाक्षेत्रस्य ग्रामपञ्चायतआरठे आत्मा परियोजनायाः आश्रये पशुपालनविभागेन आयोजितस्य एकदिवसीयस्य कृषकगोष्ठीकार्यक्रमस्य अध्यक्षतायां सोमवासरे नगरविकासशिक्षायाः मुख्यसंसदीयसचिवेन आशीषबुटेलेन इयं सूचना दत्ता। सः अवदत् यत् कृषकाणां हिताय हिम-उन्नति योजना आरब्धा अस्ति, अस्य अन्तर्गतं दुग्धशाकफलादिनगदसस्यानां समूहानां निर्माणस्य अपि निर्णयः कृतः येन कृषकाः लाभं

प्राप्नुयुः। आशीषबुटेलः अधिकारिभ्यः अवदत् यत् कृषिपशुपालनार्थं सर्वकारस्य सर्वाः कल्याणकारीयोजनाः प्रत्येकं ग्रामे नेतुम् प्रभावीपदं स्वीकुर्वन्तु तथा च क्षेत्रभ्रमणेषु अपि विशेषं बलं ददतु। कोली उपनिवेशे जलसमस्यायाः समाधानार्थं हस्तपम्पस्य स्थापनायाः घोषणां कृतवान्। सः पंचायतस्य बस्तीद्वये विद्युत्समस्यायाः समाधानं कर्तुं विद्युत्विभागाय निर्देशं दत्तवान् अपि च क्रीमी उर्वरकस्य उपरि ५ लक्षरूप्यकाणां व्ययेन कलवर्टस्य निर्माणस्य घोषणां कृतवान्। अस्मिन् अवसरे मुख्यसंसदीयसचिवः अपि उपस्थितानां ८ महिलामण्डलानां २ युवामण्डलानां च कृते १५ सहस्ररूप्यकाणि दातुं घोषणां कृतवान्।

हिमाचलस्य १५० युवानः जापानदेशे नवीनाः कृषिविधयः शिक्षिष्यन्ति

हिमसंस्कृतवार्ता- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। हिमाचलप्रदेशस्य एकशतं पञ्चाशत् युवाकृषकाः आधुनिककृषिविधिं ज्ञातुं जापानदेशं गमिष्यन्ति। प्रतिवर्षं विभिन्नेषु समूहेषु युवानः आधुनिककृषिविषये प्रशिक्षणं प्राप्तुं जापानदेशं गमिष्यन्ति। अस्य विदेशयात्रायाः वित्तपोषणं जापानदेशस्य सर्वकारीयसंस्था JICA इत्यस्य संस्थायाः भविष्यति। जाइका परियोजनानिदेशकः डॉ. सुनीलचौहानः इत्यनेन उक्तं यत् राज्यस्य ६०० कोटिरुप्यकाणां स्टार्टअप योजना इव कृषिक्षेत्रस्य युवभ्यः जीविकां प्रदातुं मुख्यमन्त्रिण सुखविन्दरसिंहसुक्खोः एषः अद्वितीयः बृहत् च उपक्रमः अस्ति। जाइका एचपीसीडीपी इत्यस्मिन् हिमाचलसर्वकारस्य मीडिया परामर्शकः राजेश्वरठाकुरः अवदत् यत् राज्यस्य कृषकाणां न्यूनतममासिकं आयं सुनिश्चितं कर्तुं मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः इत्यस्य प्रयासः अस्ति येन एते परिवाराः आर्थिकस्वावलम्बनं प्रति गच्छन्ति। युवा कृषकाणां कृते एतादृशं प्रशिक्षणं दातुं एषः निर्णयः शिमलानगरे आयोजिते हिमाचलकृषिविकाससमित्याः कार्यसमित्याः गोष्ठ्यां एव कृतः। परियोजना अध्यक्षः कृषिसचिवः च डॉ. सीपालरासु इत्यनेन अस्याः योजनायाः अनुमोदनं कृतम् अस्ति। अस्य अन्तर्गतं ते युवानः आधुनिककृषिप्रशिक्षणार्थं जापानदेशं प्रेषिताः भविष्यन्ति, ये अस्याः परियोजनायाः अन्तर्गतं चिह्नितानां सिञ्चनयोजनानां विशिष्टक्षेत्रेषु सन्ति तथा च तेषां मातापितरौ एतेषु क्षेत्रेषु पतितानां क्षेत्राणां स्थायिनिवासिनः सन्ति, प्रगतिशीलाः कृषकाः जनाः च सन्ति। एतेषां युवानां न्यूनतमं १०+२ शिक्षा भवितुमर्हति तथा च कृषिव्यापारे स्वस्य व्यक्तित्वं कर्तुं इच्छुकाः भवेयुः। २०२६ तमवर्षं यावत् सर्वकारः प्रायः १५० युवानः विभिन्नेषु समूहेषु जापानदेशं प्रेषयिष्यति। तेषां प्रारम्भिकचयनं परियोजनाद्वारा निर्मितमानकेषु राज्यकौशलविकासनिगमेन क्रियते।

चयनात् पूर्वं स्क्रीनिंग-परीक्षणं भविष्यति,

कृषिप्रशिक्षुणां नामकरणं भविष्यति अस्मिन् चयने यत् चरणबद्धरूपेण भविष्यति, कौशलविकासनिगमः राज्ये एव चयनस्य प्रारम्भिकचरणस्य एतेषां युवानां कृते षड्मासानां प्रारम्भिकप्रशिक्षणं प्रदास्यति। अस्मिन् निगमेन तेभ्यः जापानीनीतिशास्त्रस्य, विधिशास्त्रस्य, संस्कृतेः, भाषायाः इत्यादीनां पूर्णज्ञानं प्रदत्तं भविष्यति। राज्ये सर्वकारीयव्ययेन कृतस्य षड्मासात्मकस्य प्रशिक्षणस्य समाप्तेः अनन्तरं कौशलविकासनिगमः एतेषां युवानां परीक्षणपरीक्षां करिष्यति, यत् उत्तीर्णतां प्राप्त्वा ते जापानदेशं प्रेषिताः भविष्यन्ति। तेषां वीजा इत्यादीनि औपचारिकताः कौशलविकासनिगमेन सम्पन्नाः भविष्यन्ति। एतेषां नाम कृषिप्रशिक्षुः भविष्यति।

जापानदेशे प्रशिक्षणभत्तारूपेण प्रतिमासं एकलक्षरुप्यकाणि प्रदत्तानि भविष्यन्ति

जापानदेशं प्राप्य एतेषां युवानां कृते तत्रत्यानां सर्वकारस्य कृषिसहकारीसंस्थासु कृषिविपणनादिषु नवीनतमविधिषु सम्पूर्णप्रशिक्षणं दीयते। जापानदेशे प्रशिक्षणकाले तेषां प्रशिक्षणभत्तारूपेण प्रतिमासं एकलक्षरुप्यकाणां वेतनमपि प्राप्स्यति। तदनन्तरं यदि एते युवानः जापानदेशस्य एव रेखायां कृषि-आधारित-व्यापारं आरभ्य तत्र स्थायी-नागरिकतां ग्रहीतुं इच्छन्ति तर्हि तेषां कृते विकल्पाः उद्घाटिताः भविष्यन्ति। यदा ते ३ तः ५ वर्षाणाम् अनन्तरं पुनः आगमिष्यन्ति तदा ते कृषि-आधारित-व्यापारं आरम्भं कर्तुं शक्नुवन्ति।

निर्देशकः 'एटली' इत्यस्य नूतने चलच्चित्रे वरुणधवनः दृश्यते

हिमसंस्कृतवार्ता:- जगदीश डाभी ,मुम्बई । शाहरुखखानस्य चलच्चित्रस्य जवानस्य निर्देशकः 'एटली' स्वस्य अग्रिमस्य चलच्चित्रस्य कारणात् अद्यकाले वार्तायां वर्तते। एटली इत्यस्य अग्रिमे चलच्चित्रे वरुणधवनः मुख्यभूमिकायां दृश्यते। वरुणेन सह कृतिसुरेशः वामिकागब्बी च अस्मिन् चलच्चित्रे मुख्यभूमिकासु दृश्यन्ते। एटली इत्यस्य अग्रिमः चलच्चित्रं यस्मिन् वरुणधवनः, कृतिः, वामिका च अभिनीता अस्ति, तस्य शीर्षकं वीडी18 इति अस्ति। यद्यपि एतानि अस्थायीनामानि सन्ति। अस्य चलच्चित्रस्य वास्तविकं नाम अद्यापि न निर्धारितम्। जनवरीमासस्य १४-दिनाङ्के एटली इत्यनेन सामाजिकमाध्यमेषु एकं लघु-चलच्चित्रं प्रसारितं कृतम्, अस्मिन् लघु-चलच्चित्रमध्ये चलच्चित्रस्य मुहूर्ता-शॉट इत्यस्य चित्रं दृश्यते। अस्मिन् लघु-चलच्चित्रमध्ये एटली इत्यनेन प्रकटितं यत् वरुणः, कृतिः, वामिका च चलच्चित्रे मुख्यभूमिकासु दृश्यन्ते। वयं भवद्भ्यः वदामः यत् वीडी 18 इति चलच्चित्रम् एटली इत्यस्य थेरी इति चलच्चित्रस्य पुनर्निर्माणम् अस्ति। एटली वरुणधवन, कृति, वामिका च अभिनीतस्य वीडी 18 इत्यस्य निर्देशनं कर्तुं न गच्छति किन्तु चलच्चित्रस्य निर्माणं करिष्यति। एटली वीडी18 इति चलच्चित्रेण निर्मातृरूपेण बॉलीवुड-क्षेत्रे पदार्पणं करिष्यति।

८२८ दिवसाः, १००० कि.मी. यात्रा, १४ राज्यानि विशिष्टमुद्देश्यं स्वीकृत्य भारतभ्रमणार्थं प्रस्थितौ द्वौ युवकौ

हिमसंस्कृतवार्ता:- कार्यालयीयः प्रतिनिधिः। छत्तीसगढ-उत्तरप्रदेशयोः युवकद्वयं पदातिः देशस्य भ्रमणं कुरुतः। पर्यावरणसंरक्षणस्य सन्देशं दत्त्वा स्वं स्वस्थं स्थापयितुं च एतौ देशे ५१ सहस्राणां वृक्षाणां रोपणस्य लक्ष्यमपि निर्धारितवन्तः। छत्तीसगढतः सौरवः, उत्तरप्रदेशात् जितेशशर्मा च देशस्य सर्वत्र पदयात्रायाम् अस्ति, येन जनानां कृते पर्यावरणसंरक्षणस्य सन्देशः प्रदातुं शक्यते। उभौ युवकौ एतावता ८२८ दिवसेषु १४ राज्येषु गत्वा हिमाचलप्रदेशस्य सिरमौरस्य मण्डलमुख्यालयं नाहनं प्राप्तवन्तौ। उत्तरप्रदेशस्य जितेशशर्मा इत्यनेन उक्तं यत् सः जनेभ्यः अधिकाधिकं

शेयरविपणिः ; सेन्सेक्सः ७५९ अंकानाम् आरोहणं कृत्वा प्रथमवारं ७३००० अंकस्तरात् पारे गतवान् । निफ्टी इत्यनेन अपि वृद्धिः पञ्जीकृता

(हिमसंस्कृतवार्ता: - दिलीपः (नादौनम्) सोमवासरे प्रारम्भिकव्यापारे बीएसई सेन्सेक्सः पञ्चमे सत्रे अपि वृद्धौ दृष्टः यः ७५९ अंकैः सह दृढः अभवत्। तस्मिन् एव काले निफ्टी इत्यत्र अपि २१५ अंकानाम् वृद्धिः अभवत्। बीएसई मिडकैप सूचकाङ्कः ३८,१६२ इति नूतनं उच्चतमं स्तरं प्राप्तवान्, बीएसई स्मॉलकैपः ४४,८७२ इति नूतनं उच्चतमं स्तरं प्राप्तवान्। द्वयोः सूचकाङ्कयोः क्रमशः ०.६७ प्रतिशतं, ०.११ प्रतिशतं च लाभः अभवत्। बीएसई इत्यस्य ३० शेयर्-बेन्चमार्क-सूचकाङ्कः सेन्सेक्सः ७५९.४९ बिन्दुभिः अथवा १.०५ प्रतिशतं विशाललाभेन सह ७३,३२७.९४ अंकस्तरं सम्प्राप्य स्थगितः। अपरपक्षे "नेशनल् स्टॉक एक्सचेंज" इत्यस्य निफ्टी इत्यत्र अपि २१५.९० अंकाः अर्थात् ०.९९ प्रतिशतं वृद्धिः अभवत्। निफ्टी २२,११०.४५ अंकैः सह दिवसस्य समाप्तिम् अकरोत्। सुवर्ण-रजतौ २०२४ तमस्य वर्षस्य जनवरी-मासस्य १५ दिनाङ्के प्रातःकाले सुवर्णरजतयोः महत्त्वं जातम्। यत्र सुवर्णस्य मूल्यं प्रति १० ग्रामं ६२००० तः पारं अभवत्, तत्रैव रजतस्य मूल्यं प्रतिकिलो ७२००० तः अधिकं अभवत्। राष्ट्रियस्तरस्य ९९९ शुद्धतायाः २४ कैरेट सुवर्णस्य १० ग्रामस्य मूल्यं ६२७२३ रुप्यकाणि अभवत्। डॉलरः बनाम रुप्यकः अन्तरबैङ्क विदेशीय विनिमयविपण्यां रुप्यकस्य मूल्यं प्रतिडॉलरं ८२.८२ इति मूल्ये उद्घाटितम्, ततः प्रतिडॉलरं ८२.७७ इति मूल्ये प्राप्तम्, यत् पूर्वसमापनमूल्यात् १८ पैसाः अधिकम् अस्ति शुक्रवासरे अमेरिकीडॉलरस्य विरुद्धे रुप्यकस्य मूल्यं ८२.९५ इति मूल्ये समाप्तम् आसीत्। इति शेयरविपणिः

वृक्ष रोपयितुं, पर्यावरणं स्वच्छं स्थापयितुं, स्वं च व्यवस्थितं स्वस्थं च कर्तुं सन्देशं दातुं उद्दिश्य पदातिना यात्रां करोति। अस्यां यात्रायां ५१००० वृक्षरोपणस्य अपि लक्ष्यं निर्धारितवान् इति सः अवदत्। जितेशः अवदत् यत् अद्यतनीयाः युवासन्ततिः पर्यावरणस्य रक्षणे तेषां सहभागिता सुनिश्चितं कुर्यात् कर्तव्या वा भविष्यति। यथासम्भवं चलनं कुर्वन्तु, विद्युत्वाहनानां उपयोगं कुर्वन्तु तथा च यथासंभवं वृक्षान् रोपयन्तु तथा च पर्यावरणस्य स्वच्छतां स्थापयितुं योगदानं यच्छन्तु। सः अवदत् यत् अद्यत्वे अल्पयात्रायाः कृते अपि वाहनानां उपयोगः भवति, येन पर्यावरणस्य हानिः भवति। २०२१ तमस्य वर्षस्य अक्टोबर्-मासस्य ७ दिनाङ्के अभवत् यात्रायाः आरम्भः छत्तीसगढस्य सौरव देवांगनः उक्तवान् यत् यात्रायाः कालखण्डे जनाः यथासम्भवं पादचालनार्थं प्रेरिताः भवन्ति। जनेभ्यः कथ्यते यत् पादचालनस्य के लाभाः सन्ति, स्वस्थं भवितुं कियत् महत्त्वपूर्णम् इति। सः अवदत् यत् अद्यावधि सः १४ राज्येषु प्रायः सार्धं ९ सहस्रकिलोमीटर् पदातिना गतः। २०२१ तमस्य वर्षस्य अक्टोबर्-मासस्य ७ दिनाङ्के सः छत्तीसगढस्य रायपुर-नगरात् स्वयात्राम् आरब्धवान्। अद्यावधि उड़ीसा, बंगालम्, सिक्किमः, असमः, अरुणाचलप्रदेशः, नागालैण्डम्, मणिपुरम्, मिजोरमम्, त्रिपुरा, मेघालयः, झारखण्डः, बिहारः, उत्तरप्रदेशः, उत्तराखण्डः च मार्गेण अद्य हिमाचलं प्राप्तवान् अस्ति। सः अवदत् यत् आगामिषु २ वर्षेषु सः भारतस्य २८ राज्येषु पदातियात्रायां जनान् पर्यावरणविषये जागरूकान् करिष्यति।

विचित्रं गतिशीलञ्च विश्वमिदम्

परमशक्तिवता भगवता विरचितं विश्वमिदम् अगम्यम् आश्चर्यकरञ्च। बहवः दूरदर्शिनः, परमविज्ञाः, परमविज्ञानिनः जगति अस्मिन् आविर्भूताः, परन्तु न केऽपि गूढं विश्वरहस्यमिदं वास्तविकरूपेण न ज्ञातवन्तः। तद्वहस्यविषयकाः असङ्ख्याः ग्रन्थाः विरचिताः तैः चिन्तनशीलैः विज्ञैः, सम्प्रत्यपि रच्यमानाः सन्ति, परन्तु अन्तिमं विश्वरहस्यं किमिति तत् अज्ञातगते हि निपतत् स्यात्, न केऽपि तदुघाटयितुं सक्षमाः। वेदोऽपि नेति नेति इत्येव उद्घोषयत्, पुराणादिशास्त्राणि इदं केवलं भगवत्क्रीडा, लीला वा इत्युक्त्वा स्वमतम् अत्रैव समापयेयुः।

परन्तु विश्वम् अत्यन्तं विचित्रम् अद्भुतञ्चास्ति। एतस्य पारं प्राप्तुम् अशक्यमेव। अत्र सीमारहितः अनन्तः आकाशो वर्तते। अस्मिन् अनन्ताकाशे कति सङ्ख्यकाः उपग्रहग्रहनक्षत्रादिनि सन्तीति परिगणयितुं को वा शक्नुयात् इत्यर्थात् अनन्तसङ्ख्यकानि तानि। एतेषु पृथ्वी, यत्र वयं स्मः, एकः सामान्यग्रहः। यत्र च प्राणिनः विद्यन्ते। महाकाशे पृथ्वीवत् अनेके ग्रहाः सन्ति, तेष्वपि प्राणिनः सम्भवेयुः इति ऊहा कर्तुं शक्या। सूर्यवत् प्रकाशमानानि नक्षत्राण्यपि असङ्ख्यकानि स्युः अनन्ताकाशे। चन्द्रः पृथिव्याः एकमात्रम् उपग्रहः। एषः निरन्तरं पृथ्वीं परितः भ्रमति। एवमेव पृथ्वी सूर्यं परितः भ्रमति। सूर्यः अपि किमपि अवलम्ब्य परिभ्रमति, अर्थात् उपग्रहग्रहनक्षत्रादयः सर्वेऽपि प्रतिक्षणं भ्रमणशीलाः। न किमपि स्थिरं जगति। गतिशीलता हि जगतः स्वभावः, लक्षणं वा। 'चरेवेति, चरेवेति' इति वेदघोषः। प्राणिनः जीवनमपि गतिशीलम्। कश्चन प्राणी जन्मतः मृत्युपर्यन्तं प्रतिक्षणं शरीरेण, स्वभावेन, वचसा, मनसा च परिवर्तनं प्राप्नुयात्। परिवर्तनमहं नैव कामये इति वक्तुं न केनापि शक्यते, जगद्धि तस्य परिवर्तनं बलपूर्वकं कारयेत्, अतः वाध्यतावशतः तत् स्वीकरणीयं भवति प्राणिभिः। अतः सर्वे प्रकृतिगताः प्राणिनः स्वाभाविकतया हि परवश्याः सन्तः जगति विचरेयुः। क्व आगतं, क्व गन्तव्यं, किं कर्तव्यं, विश्वमिदं किम् इत्यादीन् विषयान् अजानन्तः हि प्रायशः मनुष्याः अज्ञानान्धकारे हि स्वजीवनं यापयेयुः। परन्तु कथञ्चित् केचित् धीमन्तः हि एतत्सर्वं कारणं परिशील्य, जन्मनः किञ्चित् कारणाभासं प्राप्य, अथवा सामान्यतया तदवगम्य कृतकृत्यतां गच्छेयुरिति वक्तुं शक्यते, शुभम्।

असमप्रदेशीयः विज्ञानशिक्षकः, नारदोपाध्यायः

बहुजन-समाज-पार्टीति दलम् लोकसभानिर्वाचने एकाकी एव निर्वाचनाय स्पर्धयिष्यति

बहुजन-समाज-पार्टीति दलस्य प्रमुखा मायावती अभिव्यक्तवती यत् आगामिनि लोकसभा निर्वाचने तस्याः दलम् एकाकी एव निर्वाचनाय स्पर्धयिष्यति। जन्मदिवसावसरे लखनऊनगरे दलमुख्यालये वार्ताहरान् सम्बोधयति एषा प्रोक्तवती यत् बहुजन समाज पार्टीति दलम् अस्मिन् वर्षे भविष्यमाणाय लोकसभा निर्वाचनाय केनापि दलेन सह बन्धनं नैव करिष्यति। एषा अग्रे प्रोक्तवती यत् तस्याः दलं निर्वचनान्तरं ज्ञातस्थितेः ज्ञानान्तरं केनापि दलेन संयोजनस्य निर्णयं करिष्यति। अनया स्वीय राजनीतिक - संन्यास-विषयस्य वार्ताः खण्डिताः। ध्येयं वर्तते यत् नवदशाधिक- द्वि-सहस्र- तमेवर्षे जाते लोकसभा निर्वाचने समाजवादी पार्टीति-दलेन सह बन्धनं कृत्वा निर्वाचनं कृतम् अनेन दलेन।

भारतीय-सेनया आतंकि गतिविधयः नियन्त्रयितुं सीमवर्तिषु क्षेत्रेषु महत्वपूर्ण आधारभूत-सरचनाः विकसिताः-सेनाप्रमुखः जनरल-मनोज पाण्डेः

लखनऊनगरे प्रथमवारं भारतीयसेनायाः केन्द्रीयनियोजनस्य षड्सप्ततितमस्य सैन्य-दिवसस्य पथसंचलनम् आयोजितम्। 'सूर्या कमान' इति नाम्ना प्रसिद्धस्य अस्य सैन्यनियोजनस्य पथसञ्चलनम् एकादश-गोरखा- राइफल- रेजिमेण्टल इत्यस्मिन् केन्द्रे समायोजितम्। सेनाप्रमुखः जनरल-मनोज- पाण्डेयः अस्य सैन्य-दिवस-पथसञ्चलनस्य निरीक्षणं कृतवान्। शौर्ययुतेभ्यः त्यागकृतेभ्यश्च सैनिकेभ्यः चतुर्दश- वीरता पुरस्काराः प्रदत्ता। अत्रावसरे रक्षाप्रमुखः जनरल अनिल-चौहानः सेनायाः अन्ये वरिष्ठाधिकारिणश्च उपस्थिताः आसन्। सायं समये रक्षामन्त्री राजनाथसिंहः अपि शौर्य-सान्ध्य कार्यक्रमे भागं भजिष्यति। एतस्मिन् कार्यक्रमे अनेके युद्धकलासम्बद्धाः कार्यक्रमाः प्रस्तोष्यन्ते। अत्रावसरे सैन्यप्रमुखः जनरल-मनोज पाण्डेः कथितवान् यत् भारतीय-सेनया आतंकि गतिविधयः नियन्त्रयितुं सीमवर्तिषु क्षेत्रेषु महत्वपूर्ण आधारभूत-सरचनाः विकसिताः। एतस्मिन् पथसञ्चलने पैरा-ब्रिगेड-सिक्ख लाईट इन्फैन्ट्री - जाटरेजिमेण्ट- इत्यादयः षड्-पथसञ्चलन समूहाः भागं स्वीकृतवन्तः।

शीततरङ्गः बिहारे शीततरङ्गेण हिमवायुना च कम्पितानां जनानां कृते मौसमविभागेन अधिसूचिता सचेतना

हिमसंस्कृतवार्ता:- कुणाल कौशिकः, मोतिहारी। सोमवासरे पटनानगरे क्रमशः चतुर्थदिनेऽपि शीतदिवसस्य स्थितिः अभवत्। रविसासरे शीतलवायुना सम्पूर्णं राज्ये जनाः कम्पिताः अभवन्। सम्पूर्णदिनं सूर्यः न दृष्टः। पटनानगरस्य अधिकतमं तापमानं पर्वतीयक्षेत्रेभ्यः न्यूनं अभिलेखितम्। पटनानगरे सर्वाधिकं तापमानं १३.८° इति आसीत्, यत् सामान्यतः अष्ट डिग्री न्यूनं भवति, यत् २०१८तः न्यूनतमम् अधिकतमं तापमानम् आसीत्। अस्य ऋतुस्य न्यूनतमं तापमानं ७.१ डिग्री सेल्सियस इत्यपि ज्ञातम्। कथयामः यत् अस्मिन् ऋतौ चतुर्थवारं शीतदिवसः अभिलेखितः अस्ति। भारतीयमौसमविज्ञानकेन्द्रस्य अनुमानानुसारं आगामिद्वि- त्रिदिनपर्यन्तं बिहारे तीव्रशीतस्य सम्भावना वर्तते। भोजपुरनगरे, रोहतासनगरे, भभुआनगरे औरंगाबादनगरे च तीव्रशीतस्य अनुभवः भवति। किशनगञ्जे अपि शीतदिवससदृश्यः परिस्थितयः प्रचलन्ति स्म। दक्षिण-मध्यबिहारे अपराह्णे शीतवायुः अधिकाधिकतीव्रः भवति इति चर्चा कुर्वन्तु। मौसमविभागेन शीतस्य विषये अलर्टः जारीकृतः। मौसमविभागस्य अनुसारं जमुईनगरे, बांकानगरे, मुंगेरनगरे, भागलपुरनगरे, खगडियानगरे इत्यत्र सघनः नीहारः भविष्यति। विभागेन सिवाननगरे, छपरानगरे, गोपालगंजनगरे, मोतिहारीनगरे, बेतियानगरे, वैशालीनगरे, शीततरङ्गस्य विषये मुजफ्फरपुरस्य कृते अलर्टः जारीकृतः अस्ति। तस्मिन् एव काले नीहारस्य कारणेन जनाः व्याकुलाः भवन्ति। यात्रिकाः बहु कष्टस्य सम्मुखीभवन्ति। दृश्यतायाः कारणात् विमानयानात् रेलयानं यावत् विलम्बः भवति। वैद्याः बीपी, शर्करारोगिणः च अस्मिन् विषये सावधानाः भवेयुः इति परामर्शं दत्तवन्तः। विशेषतः बालकाः वृद्धाः च शीतात् सुरक्षिताः भवन्तु इति उपदेशः दत्तः अस्ति। इन्दिरा गांधी चिकित्सा-विज्ञान-संस्थानं तस्मिन् एव काले नीहारस्य कारणेन जनाः व्याकुलाः भवन्ति।

वल्गु/ठुमक चलति रामचन्द्रः

(Sanskrit Version lyrics of Hindi film song - ठुमक चलत रामचन्द्र बाजत पैजनियां)

वल्गु/ठुमक चलति रामचन्द्रः

ठुमक चलति रामचन्द्रः

आवेणन्तो हि मञ्जीरान्

ठुमक चलति रामचन्द्रः

आवेणन्तो हि मञ्जीरान्

ठुमक चलति रामचन्द्रः ---- (००)

किल ही किल ही पतितोत्थितः

किल ही किल ही पतितोत्थितः

पतितभूमिलटनायितः

धावमातुः/दावमातुः अङ्के नीतः,

दशरथसुरमणाः

ठुमक चलति ... आवेणन्तो हि मञ्जीरान्

वल्गु चलति रामचन्द्रः ----- (०१)

अञ्जलरजरङ्गझारी, अञ्जलरजरङ्गझारी

विभरिभर्ति वै विभाति, विभरिभर्ति वै विभाति

(विविधं भाति वै विभाति)

तनुमनोधनकान्तकान्तीः

तनुमनोधनकान्तीः

तनुमनोधनकान्तकान्तीः वदति मृदुवचनीयां

ठुमक चलति ... आवेणन्तो हि मञ्जीरान्

ठुमक चलति रामचन्द्रः ---- (०२)

विद्रुमभारुणिमास्वधरः

विद्रुमभारुणिमास्वधरः

शोभते मुखमधुरमधुरः

शोभते मुखमधुरमधुरः

सुभगनासिकासूचारुः लटकितलटकनिकः

ठुमक चलति ... आवेणन्तो हि मञ्जीरान्

ठुमक चलति रामचन्द्रः ----- (३)

तुलसीदासः अतीवानन्दः

तुलसीदासः अतीवानन्दः

वीक्ष्य त्वां मुखारविन्द !

वीक्ष्य त्वां मुखारविन्द !

रघुवरच्छविकासमानः

रघुवरच्छविकासमानः

रघुवरच्छविसमितः

ठुमक चलति ... ठुमक चलति रामचन्द्रः

ठुमक चलति रामचन्द्रः

आवेणन्तो हि मञ्जीरान्

ठुमक चलति रामचन्द्रः ----- (०४)

रचयिता - डॉ. रुरुकुमारमहापात्रः

(अध्यापकः) राष्ट्रियसंस्कृत-

विश्वविद्यालयः, तिरुपतिः